

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải *Đệ Tử Quy*

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh Cư sĩ

Bài thứ 58

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang chia sẻ chủ đề dạy con có nên đánh không? Trong toàn bộ 40 VCD Đường Đến Hạnh Phúc mà Tiến sĩ Thái giảng giải có 3 lần Tiến sĩ Thái chia sẻ về việc dạy con tuyệt đối không nên nóng giận. Vì sao ạ?

Thứ nhất: *Vì mỗi lần trẻ sai lầm là cơ hội để dạy trẻ, nên đã là cơ hội thì phải hoan hỉ mà đón nhận, sao lại sân hận tức tối mà làm chi? Bạn phải xoay ngược lại cái tâm như thế này thì bạn sẽ hoan hỉ đón nhận.*

Thứ hai: *Câu chuyện của ông Khấu Chuẩn là giáo dục bạn phải có tâm hiếu như ông, cha mẹ có đánh mắng, trách phạt cũng vẫn phải biết ơn, cung kính với cha mẹ, vì phải hiểu rằng cha mẹ đánh mắng như vậy là để đổi lại sự tiến bộ cho con cái.*

Bây giờ chúng ta sẽ chia sẻ tiếp về ý này: Rằng nếu bạn học được như ông Khấu Chuẩn thái độ này thì nhất định bạn sẽ thành tựu được đạo đức học vấn của mình và cũng là nhất định là bạn sẽ thành danh như ông Khấu Chuẩn. Ông Khấu Chuẩn là làm đến Tể tướng đấy ạ.

Tôi kể cho các bạn nghe, Chu Nguyên Chương.

Cư sĩ Trung kể chuyện Chu Nguyên Chương cho mọi người nghe ạ. Vâng ạ.

A Di Đà Phật, con xin phép. Chu Nguyên Chương là khi ông làm vua.

[Ông là vua thời nhà Minh đấy ạ - Minh Thái Tổ, vâng.]

Ông rất sợ có người khác cướp ngôi của ông. Bởi vì thế ông cứ nghĩ rằng là khi mà xem tử vi thì số ông làm vua được vì ông sinh vào giờ nào, tháng nào, năm nào, ngày nào.

Ông tìm trong cả đất nước của mình. Ông tìm được mười người là có là trùng giờ sinh, ngày sinh, tháng sinh, với năm sinh của ông ấy. Thì ông bảo bây giờ là diệt đi mười người này thì sẽ không ai cướp ngôi vua của ông ấy được.

Thế thì bắt đầu ông mới gặp người đầu tiên, thì ông mới hỏi:

- Người làm nghề gì?

Thì cái ông đầu tiên ông mới trả lời là:

- Thừa bệ hạ, làm nghề nuôi ong.

- Nuôi bao nhiêu ong?

Bảo:

- Nuôi là 9 tổ ong. Mỗi tổ là khoảng tầm 1 triệu con.

Thì ông mới bảo:

- Thế ta làm Hoàng thượng thì cai quản 9 châu, mỗi châu 1 triệu dân.

Thế rồi cuối cùng nghĩ ra ông mới bảo:

- À tức là vẫn số làm vua nhưng làm vua ong, còn mình làm vua người.

Thế là thôi ông tha hết cho cả mười người ấy đi về ạ.]

[Đó ạ. Cái câu chuyện ấy có nghĩa là gì?

Nếu như bạn nào hy vọng rằng là bạn mở để, để cho con bạn sinh vào giờ tốt, để về sau làm vua thì bạn hãy nhớ rằng cùng ngày, cùng

tháng, cùng năm nhưng nó còn ăn vào cung phúc đức của gia đình nữa. Không có đâu.

Cho nên tôi bảo Chu Bi rằng:

- Nếu con không sửa chữa khuyết điểm, giả sử số con có tốt thì con không làm được như Chu Nguyên Chương, mà con sẽ làm ông nuôi ông. Thế còn con bảo là con thương em con lắm, con muốn giúp đỡ em con về sau thì em con sẽ làm người bán mặt ông. Còn nếu làm được như ông Khấu Chuẩn thì là Tể tướng. Và thậm chí nếu như làm được như Đường Thái Tông là rất có hiếu với lại cha mẹ, thì cuối cùng ông làm vua. Đó ạ.

Thứ ba: Chúng ta học *Đệ Tử Quy* là để sửa chính bản thân chúng ta, chứ không phải dùng *Đệ Tử Quy* để soi lỗi người.

Ở đây chúng ta phải học là thái độ làm con khi cha mẹ trách, phạt, dù đánh đau cũng không được giận cha mẹ. Chứ không phải bạn lại học ngay thái độ là có thể nghiêm trị đánh con đau đến như vậy mà không hề áy náy, vì đã có tấm gương mẹ ông Khấu Chuẩn này rồi nên ta cứ “thoải mái” đánh con.

Hoà Thượng nói trong bài “Khéo học Phật pháp cùng văn hoá truyền thống”. Vì sao mà bạn càng học *Đệ Tử Quy* thì mọi người càng xa lánh bạn, mọi người càng bỏ bạn? Là vì bạn chuyên môn dùng *Đệ Tử Quy* để soi lỗi người chứ không hề soi vào bạn. Tôi đã ví dụ đấy, từ từng gọi là, như Chu Bi là:

Đi thông thả,
Đứng ngay thẳng...
Chớ ngồi dưng
Không rung đùi.

Thế là học vào *Đệ Tử Quy* soi ngay vào chồng con, tuốt tuốt cả nhà đều mắc lỗi hết. Kéo rèm cửa roẹt một cái - ‘A, thằng này, mày học *Đệ Tử Quy* mày thế à?’

Chưa học *Đệ Tử Quy* thì bố mẹ, chồng con, vợ con chỉ có mỗi cái gọi là 5 tội trên một ngày. Học *Đệ Tử Quy* xong thì bố mẹ, chồng con thì thành 100 tội trên một ngày.

Nhưng không bao giờ quay trở lại là soi vào mình là học Đệ Tử Quy là học cho mình, phải soi vào lỗi của mình trước. Mình sửa được thì lúc đấy cảnh mới chuyển.

Đương nhiên tôi cũng không phủ nhận việc có lúc - đấy là về thời gian, có việc - đấy là về công việc, có trẻ phải dùng phương tiện mạnh để dạy, nhưng tuyệt đối không phải thường xuyên và không được lạm dụng hình thức đòn roi này.

Tôi có một người ông trong họ, có lần ông giận quá vì con hư, ông đánh con, và sau đó thì cháu bỏ nhà ra đi không bao giờ trở về nhà nữa. Từ đấy ông quá ân hận, suốt mấy chục năm trời về sau ông không hề hé răng nói nửa câu (như người câm). Sau đó, ông chắc vì đau buồn mà ốm chết.

Cho nên cái cần học là phải tự phản tỉnh xem ta đã hiếu dưỡng với cha mẹ như ông Khấu Chuẩn hay chưa, thì lại không học được, lại lập tức nghĩ đến việc cần phải trừng phạt con thường xuyên hơn và nghiêm trị hơn;

Thứ tư: *Nếu thường xuyên đánh mắng con, thì đứa bé sẽ không còn có lòng tự trọng, lớn lên chúng sẽ trở thành người không có sĩ tâm.*

Đánh mắng mãi rồi thì nó trơ ra rồi, nó không còn có sĩ tâm, không có lòng xấu hổ. Khi đã không có lòng xấu hổ thì bạn thiếu luôn cái tâm đầu tiên trong cái việc sửa lỗi. Bạn muốn chuyển họa thành phúc thì trước tiên bạn phải đoạn được ác đã. Tức là phải sửa được những cái sai lầm của mình. Sau đấy bạn phải tu được thiện.

Vậy thì cái đoạn ác, tức là sửa lỗi, mà muốn sửa lỗi thì bạn phải phát được 3 cái tâm: Sĩ tâm, úy tâm, dũng tâm. Thì bạn mất ngay cái sĩ tâm đầu tiên thì con bạn có dạy được nữa không? Không dạy được.

Con người chỉ khác mỗi con vật là có lòng xấu hổ. Còn nếu như bạn mất cái lòng xấu hổ rồi thì bạn không gọi là “con người”, mà bạn chỉ còn là ‘con’, không còn chữ ‘người’ nữa. Cũng giống như con chó, con trâu, con lợn, bạn chỉ là còn là “con” thôi. Còn cái tính mà mang tính chất người, phải có cái sĩ tâm kia bạn không còn nữa.

Thứ năm: Khi trẻ lỗi nhỏ mà cũng đánh mắng chúng, đến khi lỗi lớn bạn lấy gì ra để dạy chúng nữa đây?

Bảo lỗi nhỏ cũng phải nghiêm trị để cho nó chừa đi. Thế thì đánh mắng đau đến như thế rồi, thì đến khi chúng lỗi lớn thì lấy gì ra để trị đây?

Cuối cùng: Khi đánh mắng con thường xuyên thì lấy đâu ra “Phụ tử hữu thân” (là cha con thân thiết) nữa.

Tiến sĩ Thái có dạy: “Đến khi thân chúng cao giống như thân quý vị, nắm tay của chúng cũng lớn như nắm tay của quý vị, chúng có còn nghe lời quý vị nữa hay không? Chúng sẽ không nghe lời quý vị nữa”.

Tôi đã từng chia sẻ với các bạn rằng, tôi đã chứng kiến một trường hợp người cha cũng là muốn con mình tốt nên thường xuyên quát mắng, đánh con trai. Có lần tôi đến chơi thấy anh tát con anh mà má thằng bé còn hằn rõ 5 ngón tay đỏ ửng. Cứ thế mười mấy năm trôi qua anh dạy con như vậy.

Sau này con anh chết năm 30 tuổi, không vợ, không con vì cháu thường xuyên theo chúng bạn xấu đua xe máy nên cháu bị tai nạn mà chết.

Câu hỏi của bạn xin kết thúc ở đây. Chúc bạn dạy con hiệu quả.

2. Đồng học thứ 2 chia sẻ

Kính thưa các vị đồng học, với kinh nghiệm thực tế cuộc sống, tôi xin chia sẻ kinh nghiệm về giáo dục trẻ em.

Tôi sinh ra và lớn lên trong một khu tập thể của một cơ quan bộ, trong đó có một số gia đình, có gia đình bác Lê có 5 con sống cùng trang lứa với gia đình bác hàng xóm là bác Hà trong một khu tập thể nhỏ gồm 4 gia đình.

Vợ chồng bác Hà là người miền Nam tập kết. Con cái bác Hà cũng năm người, nhưng ít tuổi hơn con cái bác Lê khoảng 4 tuổi.

Cùng là cán bộ nhà nước, nhưng gia cảnh bác Hà đầy đủ do bác Hà gái là bán thực phẩm. Tuy sống cạnh nhau, nhưng cách dạy con của hai gia đình khác hẳn nhau.

Về gia đình bác Hà:

Bác trai tuy đối với hàng xóm trông bề ngoài cũng không dữ tợn, vì không bao giờ thấy lời qua tiếng lại với hàng xóm. Tuy nhiên, về mặt dạy con thì quá dữ dằn. Trung bình một tuần có đến ba, bốn trận đòn cho cả năm anh em, có ngày đánh liền luôn cả hai, ba đứa. Việc đánh con gần như là tùy tiện của bác trai.

Những việc rất nhỏ như lũ trẻ cãi nhau, mách nhau những lỗi nhỏ, hoặc đi học bị điểm kém đều đem chúng ra đánh. Với những trận đòn kinh khủng mà đến cả người lớn trong khu tập thể cũng không chịu nổi, lại phải nhảy vào can ngăn. Chưa một lần nào tôi thấy bác ngồi lấy sách ra để dạy con. Kết quả, người con trai cả xung phong đi bộ đội và hy sinh trong mặt trận Quảng Trị, từ lúc ra đi đến lúc hy sinh không gửi một bức thư nào cho ba má.

[Thế là bạn không thực hiện được “Phụ tử hữu thân” rồi. Cho nên họa hại đến.]

Người con thứ hai học trung cấp, sau đó thì bỏ gia đình vào Sài Gòn sống riêng. Cô con gái thứ ba học Đại học xong, sau đó cũng vào Sài Gòn sinh sống riêng. Cô con gái thứ tư đi lao động xuất khẩu ở nước ngoài, nghe nói ở lại nước ngoài và lập gia đình ở bên đó. Cậu con trai thứ năm thì bị bệnh thần kinh sống ở Trâu Quỳ. Sau giải phóng khoảng năm năm, hai bác về quê ở Đà Nẵng sống và cũng nghe nói là hai vợ chồng già sống cô độc.

[Đến khi cô độc, thì một người đi rồi thì người kia làm sao đây?]

Ngược lại, nhà bác Lê, cả hai vợ chồng hầu như không ai đánh con, mặc dù cuộc sống bao cấp vất vả. Bác trai rất nghiêm nhưng chỉ trách móc nghiêm khắc, kể cả khi cầm roi để dọa mỗi khi các con có khuyết điểm lớn như là ra bờ ao câu cá, trèo cây hái quả. Hồi đó tất cả ao cá, vườn cây đều chung với mọi người.

[Một bên gia đình thì dù trẻ cãi nhau những cái lỗi nhỏ cũng mang con ra đánh như là đánh đòn thù, một bên gia đình thì mắc những tội tương đối là lớn, ví dụ như là ra bờ ao câu cá, rồi trèo cây hái quả... ngộ nhờ ngã xuống ao thì sao? Nhưng bác trai cũng là nghiêm khắc nhắc con mà không đánh.]

Nhưng có một đặc điểm là bác trai làm gương về sự học tập chăm chỉ, từ đó ảnh hưởng đến năng lực học tập của tất cả các con cái theo thứ tự, anh thì học bố, em thì học anh.

[Đấy, cứ “con chị nó đi con dì nó lớn”, bạn được đưa đầu rồi thì đưa thứ hai rất là dễ ngoan. Còn nếu đưa đầu mà bạn thất bại thì bạn sẽ cẩn thận đưa thứ hai. Tôi đã thấy cái cảnh là đưa đầu thất bại rồi, cuối cùng đưa thứ hai cuối cùng cũng cò bạc nốt, thế là thành hai đứa con vớt đi cả hai.]

Có lúc hai bác nuôi dưỡng cả bà nội lẫn bà ngoại, nên cuộc sống tuy vất vả nhưng rất vui vì người già và trẻ nhỏ bổ sung cho nhau trong cuộc sống. Các cháu thích nghe bà kể chuyện, tắm rửa mỗi khi bố mẹ bận đi làm chưa về.

Tình yêu thương là một không khí mang lại sức sống và niềm vui cho cả gia đình, cho dù cuộc sống về kinh tế rất vất vả, nhưng cuộc sống về tinh thần thì đầy hạnh phúc.

Chính vì điều này, mà các con của bác Lê đều là những học sinh xuất sắc của trường Chu Văn An thời bao cấp và được Chính phủ cử đi học nước ngoài. Sau này họ đều trưởng thành và chăm sóc mẹ đến khi trăm tuổi.

Sự làm gương của bố mẹ mới là điều cơ bản để dạy dỗ con thơ. [Chứ không phải đánh mắng] Chính những điều này giúp gia đình chúng tôi [tức là gia đình của cái vị đồng tu đấy] dạy dỗ hai con tôi nên người, vào đại học mà chưa bao giờ cần đến roi vọt.

[Vì nhìn thấy hai cái bối cảnh, một bên đánh con như đòn thù thì cuối cùng là con cái nó bỏ đi hết, người thì bị hy sinh, người thì thần kinh, rồi người thì đấy, đi tứ tán, mình không biết là như thế nào nhưng chỉ biết là không sống với bố mẹ.

Còn một bên thì dạy con bằng tình yêu thương thì cuối cùng tất cả các con đều vào đại học, thi điểm cao cả, và đều được Chính phủ cử đi học nước ngoài. Ngày đấy không phải đi như chúng ta bây giờ, là cứ điểm cao là Chính phủ tài trợ 100% cho đi học nước ngoài.]

Nuôi dạy trẻ, bố mẹ phải bỏ nhiều công sức dạy dỗ. Bố mẹ phải làm gương về sự chăm học, hòa thuận trong cách cư xử với anh em, hiếu thuận với ông bà. Bố mẹ phải thật sự yêu thương, gần gũi trẻ như người bạn.

[Và thật sự phải tôn trọng chúng, chứ không phải nghĩ là trẻ con không biết gì rồi mình lấn lướt, mình lấn át nó. Mình thích gì thì coi như đây là chân lý và mình không thích thì đây không được làm, không phải thế.]

Phải nâng đỡ mỗi khi trẻ vấp ngã. Chỉ có yêu thương của bố mẹ mới nuôi dạy trẻ nên người. Đúng như Thánh nhân nói: “Phụ tử hữu thân” (cha con thân thiết) hay như bố vợ tôi hay nói là “Phụ từ, tử hiếu” (Cha lành, con hiếu).

Đồng học Mạnh Cường chia sẻ: Con xin tri ân bài học của Cư sĩ Ông, con cũng đang vướng vào chuyện dạy con. Con sẽ cố gắng sửa mình ạ.

Đồng học 1 [Quay trở lại đồng học thứ nhất đây:]

Con xin tri ân Cư sĩ Ông đã kể cho chúng con câu chuyện thực tế và cách dạy con của gia đình thuận theo pháp tắc tự nhiên là “Cha từ con hiếu” thì gia đình quây quần hạnh phúc ạ. Và câu chuyện trái ngược là bài học cảnh tỉnh cho chúng con về gia đình dạy con bằng đòn roi thì kết quả là các con cũng không gần gũi với cha mẹ ạ! Con xin tri ân Cư sĩ Ông.

Vâng ạ. Chẳng những chúng không gần gũi với cha mẹ mà qua hơn nửa thế kỷ, tôi cũng đã quan sát những vị hàng xóm mà đồng học thứ 2 vừa chia sẻ này, (vì cả một dãy phố này là gia đình cán bộ công viên chức của một cơ quan bộ) thì rút ra kết luận: Gia đình nào đánh con nhiều thì con cái lớn lên có người thì là “đầu gấu”, mặt dạn mày dày rồi. Có người thuộc dạng “tay anh chị” ở nước ngoài, có người là giang hồ, có người làm nghề lái xe ôm, có người thì làm nghề bán than... Toàn sự thật hết đây các bạn. Còn gia đình nào dạy con bằng tình thương yêu thì con cái đều thành đạt, và hiếu đễ.

* Đồng học 1: Con thưa Bà, vâng ạ! Chúng con xin cố gắng nhẫn nại, từ từ dạy con, con trẻ sai là cơ hội để giải thích vì sao con sai, hướng

dẫn con làm thế nào cho đúng, để không phát cáu lên rồi lại nhớ ra không kiềm chế được rồi lại đánh con.

Sau đây xin chia sẻ:

BÀI THAM KHẢO

Viết sách dạy trẻ, bà hiệu trưởng dùng 'gông cùm' dạy con mình

(của tác giả Mộc Miên)

Bà Bae Sungmun, hiệu trưởng của trường Hàn Quốc, tác giả cuốn sách giáo dục lọt top bán chạy nhất, thừa nhận mình là phụ huynh dốt nát.

[Đây, viết sách giáo dục hay thế, bán chạy nhất Hàn Quốc.]

Bà Sungmun, 56 tuổi, là hiệu trưởng một trường tiểu học Hàn Quốc, giáo sư phụ trách phòng Tư vấn Thanh niên Đại học ở Chongshi, Seoul. Bà từng nhận bằng khen của Thủ tướng, của Bộ Giáo dục Hàn Quốc cho những đóng góp xuất sắc trong sự nghiệp giáo dục.

[Đây là trường hợp nói như “Hoa trời rơi rụng”, nhưng rồi bạn sẽ thấy cuối cùng bà quay lại chân thật bà thực hiện thì bà đã thành công.]

Bà là tác giả của cuốn sách “55 bí quyết giúp con học giỏi tại trường”, từng lọt vào top bán chạy và nhận được nhiều tình cảm của các bậc phụ huynh.

[Đây, muốn con trở thành học giỏi của cả trường mà. Thế nên là chúng ta đều theo chủ nghĩa học vị, nên sướng quá, nên là cuốn sách này của bà bán rất chạy.]

Trong cuốn sách này, bà nói về cách dạy con thành những đứa trẻ thông minh, giỏi giang. Thế nhưng sau tất cả, bà lại thất bại trong việc nuôi dạy hai đứa con của mình, khiến các con bà ám ảnh cả một tuổi thơ.

Câu chuyện đau lòng này được bà kể lại tường tận trong cuốn sách thứ hai, tiếp theo là “Mom Bansungmun”, xuất bản năm 2017, với lời thú nhận bản thân “là một phụ huynh dốt nát, thiếu hiểu biết”.

Cuốn sách bán được hơn 30.000 bản/tháng, lọt vào top những đầu sách bán chạy nhất Hàn Quốc.

Trong các buổi nói chuyện trong cuốn sách của mình, bà từng khuyên mọi người phải dành nhiều lời khen cho trẻ, nhưng bản thân bà lại không làm điều đó. “Tôi rất keo kiệt lời khen cho con mình dù chúng có cố gắng đến đâu”, bà nói.

[Bạn có nhớ Tiến sĩ Thái bảo khi mà trẻ con, ví dụ nó lười nhác, nó làm, thì điều đầu tiên là bạn phải khuyến khích, đúng rồi, khen ngợi, động viên trẻ. Sau đấy, bạn phải khẳng định cái hiểu tâm này là, con là rất là có hiểu đối với cha mẹ. Cái việc thứ ba là bạn phải dạy nó cách làm việc, lau một cái bàn thì phải lau như thế nào.

Cho nên cái quan trọng nhất là động viên trẻ, khuyến khích trẻ, thì bà nói sao? “Tôi rất keo kiệt lời khen cho con mình dù chúng có cố gắng đến đâu.”]

Khi con trai bà khoe về việc đứng nhất toàn trường, bà lấy bảng thành tích ra soi xét:

- Con nhìn xem, Ngoại ngữ tốt lên nhưng Toán thì lại thụt lùi. Mẹ đầu tư bao nhiêu tiền cho con học toán mà kết quả chỉ có vậy, 97/100, số điểm này con cũng thấy hài lòng sao?

[Đấy, con xếp thứ nhất rồi mà bà vẫn moi ra được cái nhược điểm để chê.]

Đối với cô con gái út, bà lại càng nghiêm khắc, vì cô bé không giỏi như anh trai, cho đến 7 tuổi vẫn chưa thể nhận được mặt chữ. Vì thế, bà luôn bắt con học ngày học đêm, không được ngủ nếu chưa hoàn thành hết yêu cầu của bà.

Bà không thể chịu nổi cảm giác là con mình thua kém con người ta.

[Cho nên bạn mà cứ thích con bạn đứng đầu, tôi dùng từ là: bạn thích con bạn là “đề đầu cười cở” nhà khác, thì cuối cùng lại, ví dụ như cái ông nuôi ong ấy, ông không phải là làm vua, thống lĩnh 9 châu mà ông ấy làm ông nuôi ong, thống lĩnh 9 cái tổ ong. Cũng vậy, bạn thích con bạn “đề đầu cười cở”, thì về sau tôi bảo, tôi đùa, tôi bảo “Chubi đến làm nhân

viên cho bác Tâm với bác Bình là người gọi đầu, cắt tóc”, đây là tôi ví dụ.]

Bà không thể chịu nổi cảm giác con mình thua kém người ta. Tôi luôn quát mắng khi con không làm được một đề bài đơn giản. Tôi luôn hét vào mặt con: “Tại sao con lại kém cỏi như vậy?”.

[Nhưng ở đây Chubi phải thấy một điều là cái giờ học của con trong một ngày là không đạt yêu cầu theo bố con, chứ không phải là bố con quá nghiêm khắc. Có thấy không? Buổi sáng con đi dạy Đề Tử Quy, buổi trưa con ngủ với bà cho đến tận 2 rưỡi, 3 giờ kém 15. Sau đấy con ngồi dậy, bà bảo vậy thì học đi, bài bố giao. Con làm được khoảng hơn 1 tiếng, 4 giờ con lại xin phép là cho con đi sang chơi với em Bông ở bên nhà trẻ.

Khi nào con đã cố gắng hết sức rồi, thì lúc đấy mới có thể nói rằng bố mẹ con ép con học nhiều. Đây con phải nhìn thấy như bà hiệu trưởng này, bà bắt con bà ấy học suốt ngày học ngày học đêm, không được ngủ nếu chưa hoàn thành hết yêu cầu của bà. Bà không thể chịu nổi cảm giác con mình thua kém người ta.]

Tôi luôn quát mắng khi con không làm được một đề bài đơn giản. Tôi luôn hét vào mặt con bé: “Tại sao con lại kém cỏi như vậy?”.

Lần đầu tiên thi nghe viết, cô bé đạt 60/100 điểm, sợ sệt đưa kết quả cho mẹ ký tên. Dĩ nhiên, bà không giữ được bình tĩnh, con khóc nức, tôi càng quát:

- Oan ức lắm hay sao mà khóc? Đừng tưởng khóc mà mẹ sẽ không ép con học.

Lần tiếp theo, kết quả bài thi của con gái cao hơn, đạt 80/100, nhưng bà không hài lòng, chỉ hỏi con:

- Đề thi lần này dễ lắm đúng không?

[Không một câu động viên. Bạn phải hiểu là cái chuyện động viên, khuyến khích con thì nó như là cái nước cam lồ ấy để khuyến khích trẻ. Bạn quát mắng con thì đây nó không còn là nước cam lồ, mà nó là gì? Tiết ra những cái chất độc.]

Khi con gái đạt 100 điểm, cô bé vui mừng chạy về nói với mẹ rằng:

- Mẹ ơi, con giống anh hai nè, con đạt được 100 điểm rồi!

Thời điểm đó, cô bé khát vọng được nghe lời khen của mẹ. Nhưng bà chỉ lạnh lùng hỏi:

- Lớp của con bao nhiêu người đạt điểm tối đa?

“Nói chuyện với tôi là một điều xa xỉ. Tôi hầu như không bao giờ quan tâm tới việc con muốn gì”, bà nói.

Sự nghiệp của bà ngày một thăng tiến, áp lực dành cho con cũng ngày một cao. Nhưng một cú sốc đã khiến mọi thứ thay đổi hoàn toàn. Một ngày tháng 4/2007, cậu con trai đang học năm cuối cấp 3 bất ngờ bỏ học chỉ vài tháng trước khi thi đại học. Một tháng sau, con gái học cấp 2 cũng không tới trường.

Hai đứa trẻ vốn ngoan ngoãn, xuất sắc đột nhiên không đi học nữa, chỉ ở trong phòng ăn, ngủ, chơi game, xem tivi... Bà Bae Sungmun sốc, quát mắng các con, bắt chúng tới trường nhưng không được. Một năm rưỡi, hai đứa trẻ chỉ ở nhà, không đi học, không giao lưu với ai. Cô con gái tăng tới 80 cân vì ăn uống quá nhiều, không vận động.

Một ngày đi làm về, bà thấy vài người hàng xóm tụ tập trước cửa nhà mình, và bà nghe thấy tiếng la hét từ bên trong. Mở cửa bước vào, bà hoảng sợ khi cô con gái đang phá đồ đạc, xé quần áo, sách vở vương vãi khắp nơi.

Bà nói: “Tôi sợ hãi đến tột độ. Lúc đầu suy nghĩ khiến tôi run rẩy là nếu con mình chết thì sao? Tôi đến gần con nhưng nó không muốn, chạy vào phòng và nhốt mình trong đó”.

Một chuyên gia giáo dục nhưng không thể đưa con trở lại trường học, bà bối rối không biết làm gì. Không chịu nổi áp lực, bà đã ngắt xỉu, đi cấp cứu ba lần, gặp một số tai nạn nghiêm trọng phải phẫu thuật. Nhưng đau đớn hơn, hai đứa con của bà không mấy may quan tâm đến mẹ.

Ngay đến khi nhìn thấy mẹ chúng ngắt xỉu, chúng chỉ cười khẩy và nói rằng:

- Mẹ lại đang diễn trò gì vậy?

Bà chưa bao giờ nghĩ rằng những đứa con ngoan ngoãn, vâng lời trước đây lại trở nên đáng sợ, thờ ơ khủng khiếp đến như vậy. Bà nói: “Một ngày, tôi tìm cách nói chuyện với con trai, nhưng nó phản ứng lại bằng những lời lẽ xúc phạm tôi. Khi tới bên con gái, nó đã khóc, cười không ngừng. Tình cảnh đó khiến tôi nhận ra rằng không chỉ tôi đau khổ, mà hai đứa con tôi cũng quá mệt mỏi”, bà Sungmun nói. Và rồi bà nhận ra chúng vẫn chỉ là những đứa trẻ. Chúng mới là những người phải chịu tổn thương sâu sắc bởi chính cha mẹ mình.

Lần đầu tiên, bà thừa nhận với các con rằng: “Mẹ đã sai!”.

[Các bạn có nhớ cái câu chuyện mà thầy Thái có dạy là “Không có một trẻ nào không dạy được, kể cả người lớn”, thì có nói đến trường hợp nam tử hán 40 tuổi, khi ông nghe Tiến sĩ Thái giảng mấy hôm về Đệ Tử Quy, thì ông đã quay trở ra muốn tìm gặp thầy Thái, và ông nói rằng gì? “Trong đời tôi chỉ lạ có hai người, một là bố mẹ tôi và thầy. Và tôi đã biết là tôi sai ở chỗ nào, vì sao vợ tôi bỏ tôi, vì sao các con tôi không muốn nói chuyện với tôi, vì sao tất cả các đồng nghiệp xa lánh tôi”.

Ở đây thầy Thái có nói là: “Bản thân phải biết phản tỉnh”, là xem mình sai ở đâu, thì bà hiệu trưởng đã làm được, bà đã nhận: “Mẹ đã sai”.]

Bà gạt hết lòng tự trọng, nỗ lực thay đổi bản thân, bà lấy lại tình yêu và cứu lấy tương lai của con mình.

Lần đầu tiên, bà không còn là người đứng trên bục để đưa ra những lời khuyên cho người khác, mà bà đăng ký tham gia một khóa huấn luyện. Khóa học đó đã khiến bà nhận ra được nhiều điều, trong đó điều quan trọng nhất là phải để ý tới những suy nghĩ của trẻ.

[Phải để ý xem chúng nghĩ gì. Bà không còn là người rao giảng đạo đức nữa, mà quay trở lại bà lại trở thành học viên.]

Tại sao trẻ em nói rằng “chúng không biết” hoặc trốn tránh câu trả lời? Bởi vì người lớn đưa ra các câu hỏi nhưng lại hàm ý như “những cuộc thẩm vấn”. Các câu hỏi có thể kích hoạt tư duy, cải thiện khả năng

suy nghĩ của trẻ, nhưng việc thăm vấn sẽ chỉ khiến trẻ tức giận, giảm khả năng vốn có.

Bà nói: “Một ngày sau khi tôi nhận ra điều này, tôi đặt mọi thứ xuống, đối mặt với tình huống cấp bách của con mình là có thể sẽ chết, vì những tham vọng của bản thân tôi. Tôi quyết định cần phải dẹp sang một bên. Trường đại học có quan trọng, nhưng trước hết con cần phải sống, khỏe mạnh, chỉ cần con là đứa trẻ bình thường”, bà nói.

[Rất nhiều người bố người mẹ đã phát hiện ra điều này. Tôi lại nói đến trường hợp con của một vị Hiệu trưởng, học Tiến sĩ toán, từ Mỹ về. Khi mà chủ nghĩa học vị thì làm cho con người ta là cái năng lực tiếp xúc rất là kém và cái tấm lòng bao dung thì cũng khó, và cũng không biết cúi xuống nữa.

Thế nhưng chính vì cái năng lực tiếp xúc kém như thế thì khi anh ta yêu một cái cô người mẫu, và cuối cùng bị cô ta bỏ, thì cuối cùng thì anh ta rơi vào trầm cảm và bây giờ thì anh ta thần kinh. Cho nên cuối cùng bà hiệu trưởng đây vẫn có phước.]

Trường đại học có quan trọng, nhưng trên hết, con cần phải sống, khỏe mạnh, chỉ cần con là đứa trẻ bình thường”, bà nói.

[Nhiều bố mẹ là như thế. Cuối cùng chỉ quay đi quay lại: “Con lạy Trời lạy Phật, tất cả bây giờ con không cần một cái gì nữa, con không cần con con nó phải gọi là đỗ đạt, rồi nó phải nhất bảng, tất cả con chỉ cần con con nó là một đứa trẻ khỏe mạnh, bình thường”.]

Ngoài việc thông suốt về tư tưởng, bà dành nhiều thời gian cho con hơn, tâm sự với con về sở thích, những việc con muốn làm. Cuối cùng, hai con bà cũng đã quay trở lại trường học. Con trai đã thử học trồng, còn con gái thì học làm bánh... những thứ theo đúng sở thích của chúng, không cần phải áp lực bài vở nhiều như trước.

Trong một lần con gái đề nghị đi du lịch, dù bận rộn đến mấy bà cũng cố gắng đi cùng con. Chuyến đi ấy giúp bà hiểu thêm rất nhiều về con mình.

Khi hai mẹ con cùng nhau đi dạo trên bờ biển, cô bé đã viết ước mơ trên cát rằng “Muốn được đi Mỹ, học về tâm lý học để giúp những người đã trải qua những đau khổ như mình”.

[Cuối cùng khi bạn làm quá đi thì không phải là hạnh phúc, mà là bất hạnh. Bởi vì bạn muốn con bạn học giỏi để chúng về sau có cuộc sống hạnh phúc, nhưng khi bạn làm quá đi thì cuối cùng không còn là hạnh phúc, mà chính là bất hạnh. Cho nên sao ạ?]

Muốn được đi Mỹ học về tâm lý học để giúp những người đã trải qua đau khổ như mình. [Quá hoang sợ.]

“Con cũng từng nghĩ đến cái chết mẹ ạ. Mẹ biết tại sao không? Để trả thù. Con từng muốn bố mẹ sẽ phải day dứt, phải hối hận. Nhưng rồi con lại nghĩ tới những lý do để tiếp tục sống. Là gì? Là Con muốn giúp những đứa trẻ đã trải qua khoảng thời gian vất lộn giống như con và anh con”, cô bé nói.

Sau nhiều nỗ lực, con gái cuối cùng cũng đi du học ở Mỹ, con trai thì theo ngành Triết học tại Đại học quốc gia Seoul. Bà kể rằng, bức thư gửi mẹ trước khi lên đường của con khiến lòng mình nghẹn lại. Bà đã không kìm được những giọt nước mắt:

Con bà viết: “Gửi người mẹ tuyệt vời của con, người luôn khiến con tự hào. Cảm ơn mẹ vì đã tin tưởng, cho con sự can đảm, giúp con một giấc mơ tuyệt vời và giúp con tới Mỹ trong hoàn cảnh khó khăn.... Con sẽ học tập chăm chỉ và thành công để mẹ không còn phải lo lắng nữa”.

[Đó, khi bạn chân thật phản tỉnh, hồi đầu và bạn phải biết lắng nghe, lắng nghe con, không phải là khống chế, không phải là áp đặt, thì lúc đấy kết quả của bà hiệu trưởng khác hẳn. Đó ạ.]

Hai đứa con bà đến chúc mừng mẹ tại trường nhân một ngày hội của năm 2011.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta sẽ học tiếp Chánh văn 2.4 “Cha mẹ trách phải thuận sửa”, chúng ta còn một ý nhỏ nữa ạ.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính,
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai. Xin cảm ơn!]
